

SISÄLLYS

1	TEOKSEN SISÄLTÖ JA TAVOITE	1
2	JOHDANTOA AIHEPIIRIIN	3
2.1	Työehtosopimuksen tarkoitus ja vaikutus	3
2.2	Työehtosopimusjärjestelmästä	8
2.3	Työsuhteen ehtojen määräytyminen ja normiristiriidat.....	15
2.4	Mahdollisuus poiketa työehtosopimuksin lainsäännöksistä	19
3	TYÖEHTOSOPIMUKSEN SOLMIMINEN JA VOIMASSAOLO	23
3.1	Työehtosopimuksen käsite.....	23
3.2	Työehtosopimuksen muoto	24
3.3	Työehtosopimuksen sopijapuolet.....	30
3.4	Työehtosopimuksen voimaantulo	34
4	TYÖEHTOSOPIMUKSEN SIDOTTUISUUSPIIRI	37
4.1	Sidotut tahot	37
4.2	Työntekijöiden henkilöpiiri	45
4.2.1	Sidotut työntekijät	45
4.2.2	Työnantajan noudattamisvelvollisuuden laajennus	46
4.2.3	Soveltamisalan rajaukset	50
5	SOVITTAVIEN ASIOIDEN PIIRI	55
5.1	Työehtosopimusmääräysten jaottelusta.....	55
5.2	Säännöstämiskompetenssista.....	56
5.3	Säännöstämiskompetenssin rajat työtuomioistuimen käytännössä.....	59
5.4	Pakottavan lainsäädännön ja EU-oikeuden vaikutus.....	65
5.5	Työehtosopimusmääräysten luonne	71

6	TYÖEHTOSOPIMUKSEN OIKEUSVAIKUTUKSET	77
6.1	Normimääräysten automaattinen ja pakottava vaikutus...	77
6.2	Voiko työehtosopimusmääräys olla enimmäisehto?.....	84
6.3	Yleinen jälkivaikutus.....	87
6.3.1	Yleisen jälkivaikutuksen sisältö.....	87
6.3.2	Yleisen jälkivaikutuksen piirissä olevat normit.....	94
6.3.3	Yleisen jälkivaikutuksen kesto.....	95
6.4	Noudattamisen tehosteet.....	100
6.4.1	Normimääräykset.....	100
6.4.2	Valvontavelvollisuus.....	107
6.4.3	Purkautuneeksi julistaminen.....	109
7	TYÖRAUHAVELVOLLISUUS	111
7.1	Sisältö.....	111
7.2	Työtaistelutoimenpiteen tunnusmerkeistä.....	115
7.2.1	Joukkoluonne.....	115
7.2.2	Liityntä työsuhteisiin.....	116
7.2.3	Painostustarkoitus.....	117
7.2.4	Tehokkuus.....	119
7.3	Työehtosopimukseen kohdistuminen.....	122
7.4	Sallittua vai kiellettyä?.....	126
7.5	Työrauhavelvollisuuden laiminlyönnin seuraamukset.....	130
7.5.1	Lähtökohdat.....	130
7.5.2	Hyvityssakko.....	131
7.5.3	Vastuu järjestäytymättömistä työtaistelutoimista...	133
8	TYÖEHTOSOPIMUKSEN SOVELTAMINEN KÄYTÄNNÖSSÄ	137
8.1	Työehtosopimusmääräysten tulkinta.....	137
8.1.1	Lähtökohdat.....	137
8.1.2	Tulkintaperiaatteista.....	141
8.2	Neuvottelujärjestys.....	146
8.3	Väliliesmenettely vaihtoehtona.....	150

8.4	Luottamusmies	150
8.4.1	Tehtävät.....	150
8.4.2	Valinta	152
8.4.3	Luottamusmiehen aseman säilyminen	155
8.4.4	Luottamusmiehen ja luottamusvaltuutetun keskinäisestä suhteesta	156
8.5	Työehtosopimukseen perustuvien riitojen ratkaiseminen.....	158
8.5.1	Työtuomioistuimen toimivallasta	158
8.5.2	Osapuolet	163
8.5.3	Vanhentumis- ja kanneajat.....	166
9	TYÖEHTOSOPIMUKSEN YLEISSITOVUUS	173
9.1	Lähtökohdat	173
9.2	Yleissitovussääntelyn sisältö ja tarkoitus.....	174
9.3	Yleissitovuuden edellytykset	177
9.4	Yleissitovuuden vaikutus.....	180
9.5	Yleissitovuuden syntyminen ja voimaantulo	182
9.6	Yleissitovana noudatetun työehtosopimuksen yleinen jälkivaikutus	187
9.7	Luottamusmies ja yleissitova työehtosopimus	189
9.8	Työtuomioistuin rooli yleissitovusasioissa.....	191
9.8.1	Lähtökohtia	191
9.8.2	Lausunnot muille tuomioistuimille	191
9.8.3	Valitukset.....	196
10	YHTÄ USEAMPI TYÖEHTOSOPIMUS?	199
10.1	Aluksi.....	199
10.2	Monialayritys.....	199
10.3	Päätoimialan ratkaiseva vaikutus	200
10.4	Keskenään kilpailevat työehtosopimukset.....	203

11	TYÖRIIJOJEN SOVITTELU OSANA TYÖEHTOSOPIMUS- JÄRJESTELMÄÄ	207
11.1	Johdanto	207
11.2	Valtakunnansovittelija ja sovittelijan tehtävät	209
11.3	Ennakoilmoitusvelvollisuus	210
11.4	Työnseisauksen siirtäminen.....	212
11.5	Pakkosovittelu ja vapaaehtoinen sovittelu	214
11.6	Menettely.....	215
	LÄHTEET	219
	OIKEUSKÄYTÄNTÖ	229
	ASIAHAKEMISTO	233